

ANDRZEJ PEPLŃSKI

PAP SŁUPSK

**WSPÓLDZIAŁANIE ODDZIAŁU II SZTABU
NACZELNEGO WODZA Z SECRET INTELLIGENCE
SERVICE W OKRESIE II WOJNY ŚWIATOWEJ***

Kontakty między polskim i brytyjskim wywiadem wojskowym zostały nawiązane w pierwszych latach pod odzyskaniem przez Polskę niepodległości. Początkowo współpracowano przy rozpoznaniu sytuacji wojskowej, gospodarczej i politycznej w Rosji Radzieckiej. Władze polskie, obawiające się głównie wschodniego sąsiada, przywiązywały dużą wagę do wszelkich informacji o zagrożeniu wojennym i dlatego tworzyły sieć placówek wywiadowczych w państwach sąsiadujących z ZSRR. Poza siatkami wywiadowczymi operującymi wewnątrz Rosji, Oddział II dysponował agenturą w Finlandii, na Łotwie, w Estonii, na Litwie, w Rumunii, Turcji oraz na Środkowym i Dalekim Wschodzie. W miarę narastania zagrożenia wojennego przedmiotem wymiany informacji były dane dotyczące Trzeciej Rzeszy i innych państw europejskich. Już na początku lat trzydziestych kierownictwo Oddziału II dostrzegło różnice w zakresie zainteresowań obu wywiadów. Brytyjczycy, prowadzący politykę globalną, poszukiwali wiadomości o znaczeniu strategicznym w odległych rejonach świata, interesując się szczegółowo np. rozmieszczeniem, uzbrojeniem i wyszkoleniem sił radzieckich na Dalekim Wschodzie. Wywiad polski koncentrował uwagę na zbieraniu danych z rejonu Europy, które świadczyły o agresywnych zamierzeniach najbliższych sąsiadów, ale starał się także obserwować sytuację na Syberii, a nawet w Mandżurii. Do wymiany informacji między oboma wywiadami dochodziło głównie przy udziale attache wojskowych w Warszawie i Londynie. Zdarzały się także pojedyncze wspólne akcje wywiadowcze. Jedną z nich przeprowadzono w 1932 r. na Środkowym Wschodzie. W 1938 r. wywiad brytyjski dostarczył Oddziałowi II wielu informacji o organizacji i rozmieszczeniu wojsk Czecho-słowacji. W przededniu wybuchu wojny Oddział II ujawnił wywiadowi francuskiemu i brytyjskiemu metody stosowane przez polskich kryptologów, umożliwiające

* Artykuł powstał w ramach prac autora w Polsko-Brytyjskiej Komisji Historycznej ds. Polsko-Brytyjskiej Współpracy Wywiadowczej podczas II wojny światowej.